

У січні 2022 року споживча інфляція в річному вимірі залишилася на рівні попереднього місяця (10.0% р/р). У місячному вимірі ціни зросли на 1.3%. Про це свідчать дані, опубліковані Державною службою статистики України. Фактична споживча інфляція очікувано призупинила сповільнення, але була дещо нижчою за траєкторію прогнозу, опублікованого в [Інфляційному звіті за січень 2022 року](#). Відхилення від прогнозу насамперед зумовлювалося повільнішим зростанням вартості послуг, непродовольчих товарів та адміністративно регульованих цін. З січня 2022 року планово запроваджено нову структуру споживчого набору для розрахунку індексу споживчих цін (ІСЦ) та актуалізовано ваги всіх компонентів. Однак, за розрахунками Національного банку, ці зміни не вплинули на показник загальної інфляції, хоча мали певний дезінфляційний вплив на базовий ІСЦ (0.2 в.п.).

Базова інфляція

Базова інфляція знизилася (до 7.6% р/р із 7.9% р/р у грудні 2021 року).

Темпи зростання цін на оброблені продовольчі товари залишилися практично на рівні попереднього місяця (13.1% р/р). З одного боку, через збереження високих світових цін на енергію та сировину швидшими темпами дорожчали борошняні вироби, молочна та м'ясна продукція. З іншого, надалі сповільнювалися темпи зростання цін на соняшникову олію завдяки вичерпанню ефектів бази порівняння та значній пропозиції з нового урожаю соняшнику.

Темпи зростання вартості послуг також збереглися на рівні грудня (10.4% р/р). Прискорилося подорожчання послуг закладів харчування та готелів, кінотеатрів і театрів, перукарень, стоматології та хімічного чищення через тиск з боку виробничих витрат. Натомість надалі сповільнювалися темпи зростання цін на туристичні послуги. Певний стримуючий вплив на ціни в цій групі товарів мала також зміна структури споживчого набору.

Значно знизилася темпи зростання цін на непродовольчі товари (до 0.1% р/р). Поглибилося падіння цін на одяг і взуття, сповільнилося подорожчання електроніки та побутової техніки. Крім вірогідного впливу несприятливого інформаційного середовища на споживчу поведінку, додатково на вартості окремих товарів (одяг та взуття) могло позначитися послаблення турецької ліри в попередні періоди. Проте вищими темпами зростала вартість меблів та домашнього текстилю під впливом подорожчання деревини та бавовни у світі.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Стрімко прискорилося зростання цін на сирі продукти харчування (до 13.6% р/р).

Вагомим чинником було підвищення витрат бізнесу на сировину та енергоносії. Зокрема, швидшими темпами дорожчали крупи. Підвищилася вартість молока та м'яса, у тому числі через складну ситуацію у тваринництві. Крім

того, стрімко прискорилося подорожчання овочів борщового набору з огляду на [скорочення їх пропозиції](#) та зростання вартості зберігання. Дорожчала теплична продукція. Сповільнилося й падіння цін на цитрусові, а ціни на огірки та помідори знову почали зростати.

Проте надалі дешевшали яйця через поступове розширення пропозиції. Знижувалися й ціни на цукор – завдяки високому урожаю цукрових буряків. Ціни на яблука залишалися суттєво нижчими, ніж торік, під впливом високого врожаю у 2021 році.

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін сповільнилося (до 11.5% р/р).

Це насамперед пов'язано з ефектами бази порівняння на тлі фіксованих тарифів на більшість житлово-комунальних послуг до кінця опалювального сезону. Повільніше дорожчали тютюнові вироби через розширення їхнього виробництва у попередні місяці. Натомість зросли тарифи на [водопостачання](#), [розподіл природного газу](#) та [поштові послуги](#), збільшилася вартість транспортних послуг та алкоголю.

Зміна цін на пальне

Прискорилося зростання вартості пального (до 26.8% р/р).

Основні причини подорожчання палива в січні – зростання світових цін на нафту та послаблення гривні. Проте зберігався певний стримуючий вплив на ціни від [запровадження державного регулювання](#) на ринку пального в травні 2021 року.

Промислова інфляція

У січні ІЦВ стрімко зріс на 9.6% м/м, а в річному вимірі зростання цін у промисловості прискорилося до 69.1% р/р (з 62.2% р/р у грудні). Основним чинником цього стало стрімке підвищення тарифів на електроенергію та теплову енергію (до 240.2% р/р зі 185.4% р/р у грудні). Це пов'язано зі збільшенням вартості електроенергії в річному вимірі (більш ніж удвічі), що відображало як підвищення собівартості її виробництва, зокрема за двосторонніми

контрактами, так і перенесення ефекту переходу на фінансове ПСО¹. Також підвищилися тарифи на виробництво теплової енергії з 01 січня 2022 року. Так, в окремих постачальників тариф зріс на 250%.

Збереження високої вартості природного газу у Європі та подорожчання нафти призвели до подальшого зростання цін у виробництві гумових і пластмасових виробів.

Суттєво подорожчала вартість продукції текстильного виробництва, ймовірно, за рахунок ефектів бази порівняння та [високих світових цін на бавовну](#). Тривало підвищення цін у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності, що, вірогідно, пов'язано зі зростанням [світових цін](#) на деревину.

На тлі подорожчання сировини ([мідь](#), [алюміній](#)) та комплектуючих зросли ціни в машинобудуванні, зокрема

виробництві машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань, та виробництві автотранспортних засобів.

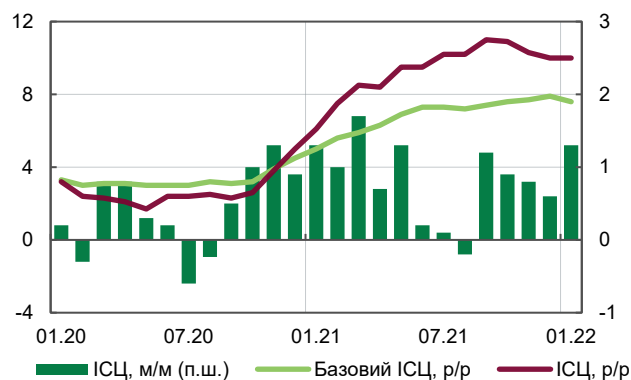
Дещо сповільнилося зростання цін у добуванні кам'яного вугілля, ймовірно завдяки зростанню запасів вугілля в Україні.

Повільніше зростали ціни у добуванні металевих руд, металургії та хімічній промисловості на тлі ефектів бази порівняння.

Тривало здешевлення продукції харчової промисловості. Так, і далі сповільнювалося зростання цін у виробництві цукру та олії в результаті активної переробки нового врожаю. Водночас зберігалися темпи зростання цін у виробництві молочних, м'ясних продуктів та хліба і хлібобулочних виробів унаслідок посилення тиску з боку виробничих витрат (енергія, оплата праці, сировина).

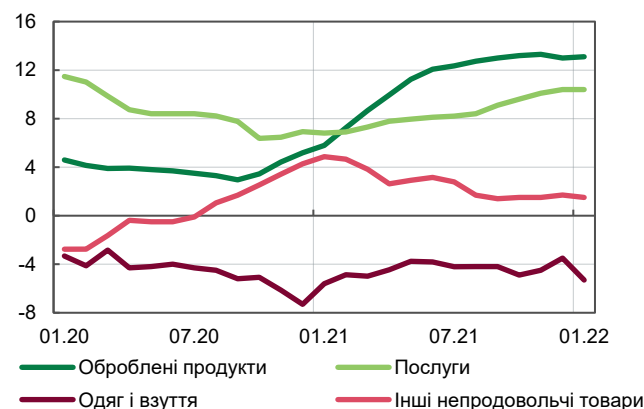
У січні 2022 року споживча інфляція в річному вимірі збереглася на рівні попереднього місяця 10.0%. Подорожчання сирих продуктів харчування та пального компенсувалося сповільненням зростання адміністративно регульованих цін та вартості непродовольчих товарів. Останній чинник разом з незмінним зростанням цін на послуги зумовили зниження базової інфляції до 7.6%

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

Графік 2. Основні компоненти базового ІСЦ, % р/р

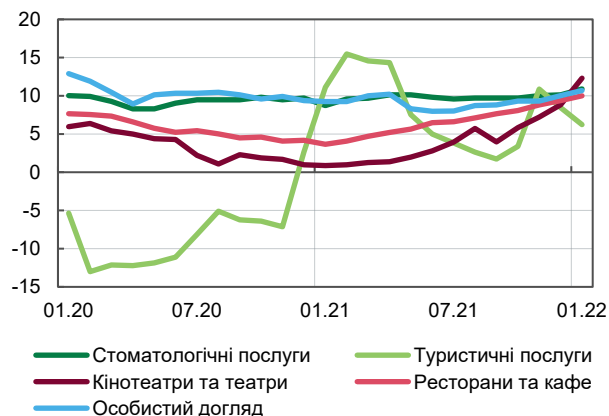

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

¹ Із жовтня 2021 року НАЕК "Енергоатом" та ПрАТ "Укргідроенерго" отримали право продавати весь обсяг виробленої е/е на ринкових умовах, у тому числі постачальникам універсальних послуг для потреб домогосподарств, тоді як раніше така е/е продавалася за фіксованим пільговим тарифом. Різниця між пільговими тарифами та вартістю закупленої е/е компенсується з доходів НАЕК "Енергоатом" та ПрАТ "Укргідроенерго".

Темпи зростання вартості послуг залишилися незмінними частково через статистичні ефекти від виключення волатильних компонент з розрахунку інфляції послуг. Натомість тривало подорожчання широкого переліку послуг через тиск з боку виробничих витрат

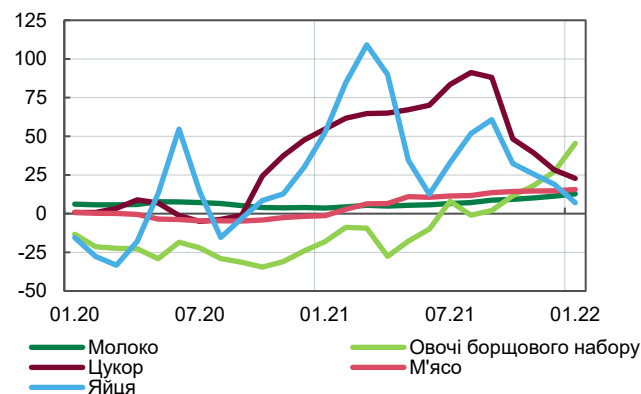
Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р

Джерело: ДССУ.

Стрімко подорожчали сирі продукти харчування на тлі високих цін на енергоносії та корми, скорочення пропозиції окремих овочів та проблем у тваринництві

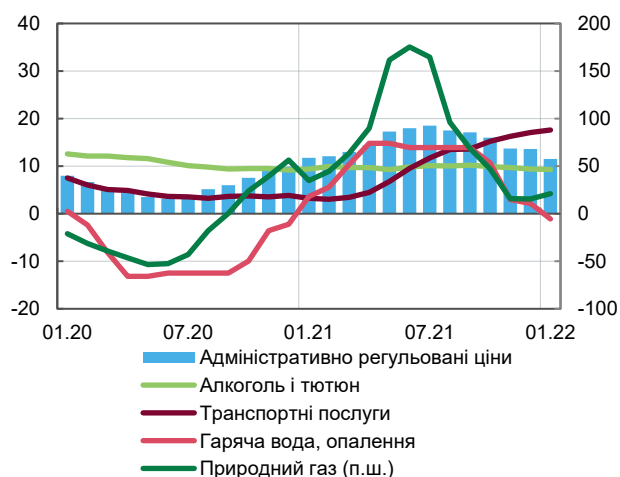
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Сповільнилися річні темпи зростання адміністративно регульованих цін насамперед через ефекти бази порівняння на тлі фіксованих тарифів на більшість ЖКП до кінця опалювального сезону

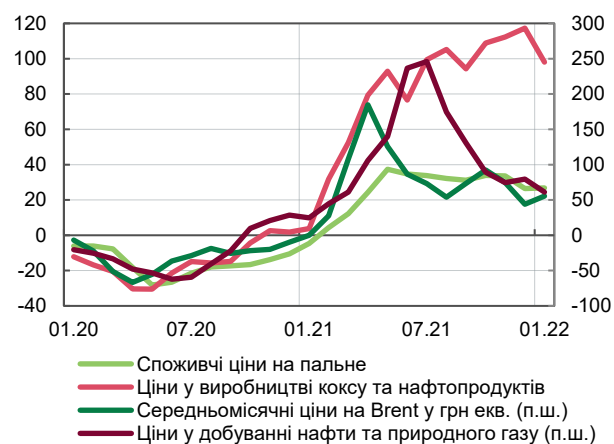
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Ціни на пальне дещо зросли на тлі подорожчання нафти у світі та послаблення гривні

Графік 6. Індекси цін на пальне, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

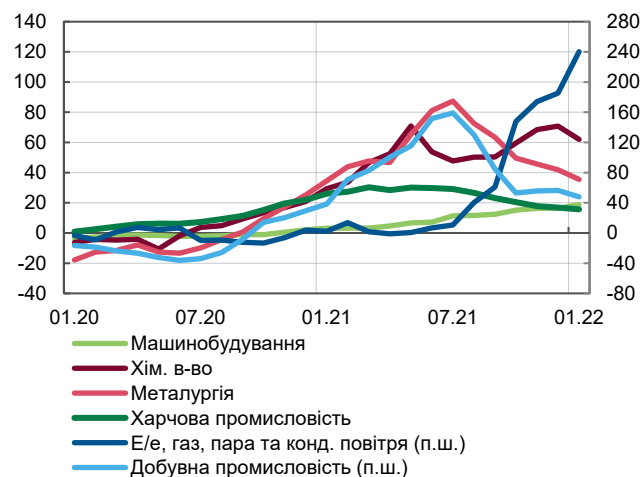
Тривало зростання цін у промисловості насамперед унаслідок подорожчання електроенергії та теплової енергії. Водночас подальше зниження темпів зростання цін у виробництві цукру та олії разом зі сповільненням зростання цін у металургії, добуванні металевих руд та хімічній промисловості через ефекти бази порівняння створювали дезінфляційний тиск

Графік 7. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінних індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2022 року, %	% р/р					Січень 2022 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік		2022 рік	
				11	12		
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	4.1	5.0	10.3	10.0	10.0	1.3
Базова інфляція	56.4	3.9	4.5	7.7	7.9	7.6	0.1
Небазова інфляція*	43.6	4.8	5.9	14.4	13.5	13.4	2.6
сирі продукти	20.9	3.9	4.1	12.8	11.8	13.6	4.2
адміністративно регульовані тарифи та ціни	20.0	8.6	9.9	13.7	13.6	11.5	1.2
пальне	2.8	-8.2	-10.5	33.6	26.5	26.8	2.6
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.6	7.8	4.9	13.3	12.7	14.0	2.5
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.2	17.9	9.2	9.7	9.4	9.3	0.9
Одяг і взуття	5.0	2.0	-7.3	-4.5	-3.6	-5.7	-5.3
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	8.4	10.6	13.6	10.0	9.8	0.7	4.3
послуги з управління багатоквартирними будинками	0.3	23.7	2.7	6.2	6.7	7.3	1.1
водопостачання	0.2	19.9	18.5	11.8	11.8	12.9	12.0
гаряча вода	0.3	3.2	-1.5	3.9	3.0	2.1	0.1
природний газ	2.3	22.9	56.3	15.9	15.5	21.1	0.1
центральне опалення	1.4	5.2	-2.4	2.5	1.7	-1.7	0.0
електроенергія	1.6	0.0	0.0	26.5	26.5	-7.4	0.0
Транспорт	9.3	12.9	2.7	12.1	11.1	11.4	1.3
Зв'язок	3.0	15.1	4.1	7.4	7.5	7.5	1.1
Освіта	1.4	13.4	13.9	16.9	17.0	17.4	1.6

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка в ІЦВ для 2022 року, %**	% р/р					Січень 2022 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік		2022 рік	
				11	12		
Індекс цін виробників	100.0	-7.4	14.5	60.7	62.2	69.1	9.6
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	16.1	-22.8	29.5	55.7	56.5	48.0	6.4
Добування кам'яного вугілля	1.8	-23.6	-7.3	53.6	150.6	142.5	0.0
Добування сирої нафти і природного газу	4.4	-32.3	28.6	74.5	79.6	61.1	-0.1
Добування металевих руд	8.5	-21.4	44.6	37.7	5.4	4.4	17.4
Переробна промисловість	61.3	-5.7	15.7	28.3	28.1	25.9	1.6
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	18.9	1.8	21.9	17.8	16.9	15.7	1.8
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-14.2	1.8	112.3	117.3	98.1	-6.7
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.9	-8.9	20.9	68.5	70.8	62.0	4.0
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	9.6	10.4	14.4	14.1	13.3	1.5
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.7	2.6	4.1	19.2	22.4	25.5	3.1
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	17.9	-18.8	25.2	45.7	41.9	35.5	1.7
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.2	1.1	1.2	18.2	17.8	23.6	6.9
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	21.5	-5.6	3.9	174.0	185.4	240.2	26.8

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2021 рік.

Список скорочень:

e/e	електроенергія	НБУ	Національний банк України
ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ІЦВ	індекс цін виробників	р/р	у річному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики України	п.ш.	права шкала